

Tretji pogovor v seriji ob 50. letnici Slovenskega društva INFORMATIKA prinaša zgodbo **zaslužne profesorice dr. Lidije Zadnik Stirn**, doktorice informacijsko-upravljaljskih znanosti. Njeno strokovno področje zajema operacijske raziskave, kvantitativne metode odločanja pri upravljanju ekosistemov z naravovarstvenega, ekonomskega, družbenega in upravljaljskega vidika, obdelavo podatkov, statistične metode in kvalitativne pristope.

V SDI je aktivna od leta 1992. Bila je soustanoviteljica **Sekcije za operacijske raziskave (SDI-SOR)**, v obdobju 1997–2002 članica izvršnega odbora, nato med letoma 2002 in 2023, polnih 21 let, podpredsednica društva, od leta 2023 pa delovanje nadaljuje kot članica izvršnega odbora in komisije za nagrade SDI.

V pogovoru osvetljuje svoj ključni prispevek k razvoju Sekcije za operacijske raziskave (SDI-SOR) ter širšemu delovanju društva, deli neprecenljive spomine na pretekle prelomnice in ponuja svoj vpogled v prihodnost SDI.

Odkrijte navdihujočo zgodbo o predanosti, razvoju področja operacijskih raziskav ter utrjevanju mednarodne vloge našega društva — vabljeni k branju!

Kdaj ste se pridružili SDI?

SDI sem se pridružila leta 1992, ko smo v okviru SDI (takratni predsednik je bil **Tomaž Banovec**) ustanovili **Sekcijo za operacijske raziskave, SDI-SOR**. Sem **soustanoviteljica SDI-SOR**. Ustanovitelji SDI-SOR so bili: prof. V. Rupnik, prof. J. Grad, prof. L. Bogataj, prof. M. Bogataj, dr. D. Čepar, prof. J. Dekleva, prof. S. Indihar, prof. I. Meško, prof. S. Drobne in prof. L. Zadnik Stirn. Prvi predsednik SDI-SOR je bil prof. Rupnik. Jaz pa sem vodenje SDI-SOR prevzela leta 1997 in sem od takrat predsednica SDI-SOR.

Kaj vas je spodbudilo, da ste pridružili SDI?

Kot diplomirana matematičarka in doktorica informacijsko upravljaljskih znanosti ter profesor za področje kvantitativnih metod na Univerzi v Ljubljani sem sodelovala v okviru svojega raziskovalnega in pedagoškega dela s kolegi v Sloveniji ter širše v Jugoslaviji in drugod po svetu. Do leta 1990 sem aktivno delovala v Jugoslovanskem društvu za operacijske raziskave, zlasti v okviru vsakoletnih simpozijev, znanih pod imenom SYM-OP-IS. Po osamosvojitvi Slovenije smo se raziskovalci (informatiki, matematiki, statistiki, tisti s področja OR širše) odločili, da ustanovimo svoje nacionalno društvo (podobno so storili kolegi iz Hrvaške). A ker smo strokovno že sodelovali z informatiki in številnimi člani že obstoječega društva SDI, smo se dogovorili za ustanovitev Sekcije za operacijske raziskave (SOR) znotraj SDI, saj skupaj in interdisciplinarno zmoremo več. Tako se je takrat v okviru sekcije SDI-SOR pridružilo SDI mnogo raziskovalcev in učiteljev z Univerze v Ljubljani, Univerze v Mariboru, raziskovalnih inštitutov kot je Institut Jožef Stefan, raziskovalnih enot v delovnih organizacijah kot sta Litostroj in Žito, ter Uprave.

Kolegi statistiki so takrat ustanovili svoje slovensko statistično društvo (prof. A. Ferligoj in ostali), ostali bližje informatike in matematičnega modeliranja interdisciplinarnem, to je na ekonomskem, tehnološkem, družboslovnem in naravoslovnem, področju pa smo čutili možnost doseganja novo postavljenih ciljev in intenzivno sodelovanje/delovanje v SDI.

Postavljeni cilji so bili (bolj natančno zapisano v *Uvodu v Zbornik simpozija SOR'93*):

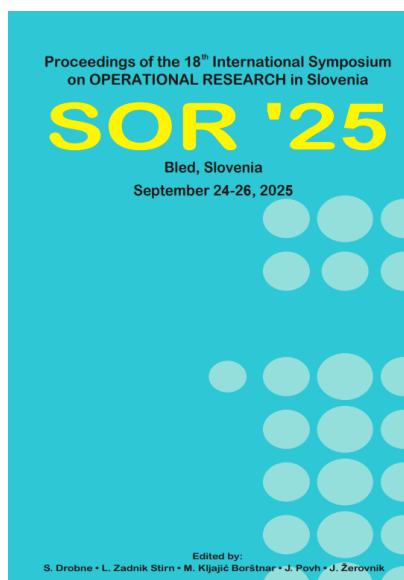
- Publiciranje temeljnih in aplikativnih raziskav
- Sodelovanje pri organizaciji mednarodnih srečanj
- Sodelovanje z gospodarskimi subjekti s ciljem reševanja problemov
- Seznanjanje javnosti z dosežki znanosti
- Vključevanje področja v pedagoški proces
- Povezovanje s tujimi sorodnimi združenji

Česa se najbolj spomnite iz zgodnjih dni SDI?

Izzivov je bilo v tistem času (1992) zelo veliko. So povezani z našimi cilji iz prejšnjega odgovora in družbeno klimo tistega časa. Veliko izzivov je bilo v zvezi s povezovanjem s tujino, nastajale so mnogo večje možnosti za mednarodne (predvsem evropske) projekte. Predvsem pa je obstajala velika volja za raziskave, sodelovanje, interdisciplinarnost. Bilo je veliko entuziazma, *publish or perish* in kapitalistični ter privatizacijski pristopi niso bili ravno na vrhu lestvice ciljev. Vse to se je kazalo tudi v delu društva, kjer smo v svoji državi imeli društvo SDI za okvir pri doseganju zgornjih ciljev. Veliko smo jih tudi res s skupnimi močmi dosegli.

Katerim ključnim mejnikom ste bili priča in katerim ste najbolj prispevali v vseh teh letih delovanja pri SDI?

- Izdaji **petih monografij** med katerimi bi izpostavila dve:
 1. *Selected Decision Support Models for Production and Public Policy Problems* (2005)
 2. *Solved Productional Problems* (2017)
- Izdaji **zbornikov konferenc**, konference z mednarodno udeležbo smo organizirali od 1995 naprej. Konferenca leta 1997 pa pomeni mejnik v mednarodnem sodelovanju. Doslej smo organizirali 18 mednarodnih konferenc, kjer je potrebno izpostaviti odlično sodelovanje s sosednjimi društvi, predvsem Hrvaške, Avstrije, Nemčije, Danske, Anglije in širše po svetu kot ZDA, Kanada, Izrael, Kitajska, Turčija, Poljska, itd. Na simpozijih SOR je bilo predstavljenih preko 1300 recenziranih prispevkov, ki so bili objavljeni v zbornikih, indeksiranih v *Current Mathematical Publications*, *Mathematical Review*, *Zentralblatt fuer Mathematik/Mathematics Abstracts*, *MATH* na *STN International* in *CompactMath*, *INSPEC* in drugih.

Zbornik konference SOR '25:

[*Proceedings of the 18 th International Symposium on OPERATIONAL RESEARCH in Slovenia*](#)

- Izdajanje **znanstvene mednarodne revije** **CEJOR** s faktorjem vpliva, kjer je SDI (SOR) soustanovitelj in soizdajatelj revije, njegovi člani so souredniki ter izdaja posebnih (tematskih) števil revije v letih 2011, 2013, 2015, 2017, 2019, 2021, 2023 in 2025). V recenzijem postopku je naslednja posebna številka CEJOT (2027), ki je urejajo člani SDI-SOR.
- Izdajanje tematskih števil **znanstvene revije** **BSRJ** v letih 2017, 2019, 2021, 2023, 2025 in 2027.
- Organizacija **18 mednarodnih simpozijev s področja operacijskih raziskav** (SOR) in sorodnih področij (informatike, statistike,...)

SOR'25

- **Včlanitev** v mednarodni organizaciji [EURO](#) in [IFORS](#) v 2008
- Aktivno sodelovanje v [IFIP TC7](#)
- Vrsta ostalih aktivnosti, ki so podrobneje zapisane v [Poročilih o delu SDI-SOR](#).

Kako je SDI prispeval k vaši osebni oz. profesionalni rasti?

Delovati kot član, predstavnik SDI mi je pomagalo odpirati številna profesionalna vrata - raziskovalna, predavateljska, publicistična itn.. Sodelovanje s kolegi v društvu, ki so moje aktivnosti v imenu društva in širše vedno podpirali, je prispevalo tudi k ustanovitvi **Katedre za operacijske raziskave in metodologijo** na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani; uvedla sem poučevanje številnih predmetov s področij operacijskih raziskav, matematičnega modeliranja, kvantitativnih metod, statistike in informacijskih znanosti za študente BF, FS, UM, na novo nastajajoče univerze v Novem mestu, pa tudi kot gostujoča predavateljica v ZDA, ZRN, Avstriji, pa na Poljskem, Češkem, v Grčiji in drugod.

Kot predstavnica SDI delujem v **IO društev [EURO](#) in [IFORS](#)**, kar po eni strani omogoča tudi vsakoletno sodelovanje v organizacijskih in programskih odborih srečanj s področij operacijskih raziskav (OR), računalništva, naravoslovja in sorodnih ved, podpirati mlade znanstvenike pri udeležbi na konferencah združenja EURO ter sodelovanje z različnimi združenji, povezanimi z EURO, kot je na primer INFORMS. SDI me je imenovala za predstavnico in članico **upravnega odbora tehničnega odbora TC7**. Kot **nacionalna dopisnica** za publikacijo [IFORS News](#) lahko poročam o delu SDI za širšo javnost.

EURO 2025 Leeds

SDI me je kot članico društva za moje delo v društvu in širše na področju informatike in OR pri razpisih oz. nominiranju za razne nagrade, ki jih lahko člani SDI prejmejo. vedno podprlo. Tako sem zelo vesela vseh priznanj, pri čemer pa se zavedam, da le ta pripadajo tudi vsem mojim kolegom iz društva. Z njimi je tudi društvo dobilo priznanje za svoje vidno, a vedno *pro bonus* delo. Priznanje SDI za razvoj mednarodnega sodelovanja in izmenjavo dosežkov na področju OR so na primer:

- Priznanje SDI za razvoj mednarodnega sodelovanja in izmenjavo dosežkov na področju OR - april 2007
- Častno članstvo v OEGOR (Austrian Society of OR) - november 2018
- Zlati znak SDI za življenjsko delo in promocijo SDI (SOR) v mednarodnem okolju - april 2019

Dnevi slovenske informatike 2019: Prejemnica Zlatega častnega znaka SDI

- Nagrada »Donald Michie-Alan Turing« za življenjsko delo na področju informacijsko-upravljaljskih znanosti (informacijske družbe) - november 2020

Multikonferenca Informacijska družba 2020:
 Prejemnica nagrade »Michie-Turing«
 (vir: [Multikonferenca Informacijska družba](#))

- Naziv Legende informatike in računalništva (Programski odbor IS 2023, IJS) - oktober 2023
- [Nagrada EDSA \(EURO Distinguished Service Award\)](#) kot priznanje za delo v Evropskih združenjih OR (EURO=Union of European OR Societies), v IO EURO, komisijah EURO in mednarodnih OR publikacijah – junij 2024.

Konferenca EURO 2024 v Kopenhagnu:
 Prejemnica nagrade EDSA
 (vir: [EURO](#))

Po vašem mnenju, kaj je največji dosežek SDI?

- Vidnost v domačem in mednarodnem okolju, kar SDI dosega s povezovanjem v širšem prostoru in doma. Pomembno je povezovanje z javno upravo, številnimi podjetji, raziskovanimi ustanovami, itd., kar SDI dobro uspeva.

- Pridobitev licence [ICDL](#)
- Prenos raziskovalnih dosežkov v prakso, pedagoški proces in številne publikacije

Kako vidite razvoj in pomen SDI v prihodnosti?

Operacijske raziskave/informatika sta pomembno raziskovalno področje, saj z njuno podporo dnevno izboljšujemo procese na vseh nivojih, kot na primer pri načrtovanju čakalnih vrst, optimizaciji dobavnih verig, telekomunikacijah ali pri odločitvah o načrtovanju virov. Z izboljšanjem procesov omogočamo višjo kakovost izdelkov in storitev, večje zadovoljstvo strank in boljše odločanje. Nobenega dvoma ni, da prispevata h kakovosti življenja in gospodarski blaginji na mikroekonomski, makroekonomski in globalni ravni.

Da bi zagotovili ustrezne rešitve, tudi z obdelavo informacij, katerih obseg eksponentno narašča, kar je posledica hitrega razvoja tehnologije, je nenehno treba razvijati nove metode in modele OR/informatike. Inovativni modeli za podporo odločanju so ključni za učinkovito soočanje z globalnimi izzivi, kot so podnebne spremembe, učinkovita raba virov, večje zahteve po socialnem varstvu, migracije, posegi v infrastrukturo in naravo, spodbujanje gospodarske rasti, omejeni proračuni, s katerimi se spopadajo vlade (na primer *Načrt za okrevanje in odpornost, 2023*) in družba kot celota.

Modeli OR/informatike so v zadnjih desetletjih posegli v vsa okolja ter spremenili načine in pristope sprejemanja odločitev. Spoznale so se tudi prednosti, ki jih je mogoče pridobiti z njihovo uporabo. Pionirke pri njihovem razvoju in uporabi so skandinavske države, Združeno kraljestvo, ZDA in v zadnjem času države Bližnjega vzhoda.

V modele in metode bo potrebno še intenzivnejše vključevanje novo nastajajočih področij, kot na primer vedenjska ekonomija (Biloslavo et al., 2022), krožna ekonomija (Hojnik et al., 2022), življenjski cikel proizvodov (Lipušček et al., 2010). Intenzivneje bo potrebno izpostaviti tudi odnos odločevalcev do aktivnosti in interakcij z drugimi, to je razvijati pristope k skupinskemu odločanju (Kalech, 2021). Pri tem pa je seveda potrebno upoštevati osebne preference in čustva odločevalcev ob hkratnem odločanju v dobro širše skupnosti. Odločevalec mora odločati trajnostno in družbeno odgovorno. Imeti mora pozitiven odnos do družbe kot celote in narave/okolja, ob minimiziranju tveganja, nekonsistentnosti, pristranosti, poenostavljanja in spregledanja obstoječih informacij ter zavestnega ohranjanja obstoječega stanja, ki je lahko v prid samo odločevalcu ob hkratnem zanemarjanju dolgoročnega trajnostnega razvoja, kar ima običajno daljnosežne negativne posledice za vse. Nadalje pa OR/informatika zahtevata timsko delo, intenzivno sodelovanje z odločevalci in tudi akterji (del družbe), na katerih življenje bo izbrana odločitev vplivala.

Kljub temu, da je opus opravljenega dela članov SDI v več kot 50-letih obstoja društva izredno velik, ostaja še vrsta nalog, ki jih bo potrebno še opraviti oz. z njimi nadaljevati. Izzivov je torej še mnogo:

- nadaljevanje sodelovanja SDI s FRI, FOV in FS UL ter intenziviranje tega sodelovanja s številnimi drugimi fakultetami (EF UL, EPF UM, UP,) in iskanje novih povezav v okviru fakultet, inštitutov in raziskovalnih organizacij
- še naprej aktivno sodelovanje v mednarodnih zvezah IFORS, EURO, IFIP in drugimi ter prevzemanje vidnih funkcij v teh organizacijah

- povezovanje s tujimi društvi OR (hrvaškim, avstrijskim, nemškim, češkim, madžarskim, slovaškim, poljskim, ameriškim in drugimi) ter iskanje novih povezav predvsem pri skupnih raziskovalnih projektih in pri objavljanju ter diseminaciji dosežkov (konference in druge oblike srečanj)
- predstavitev dela SDI v Wikipediji in podobnih javno dostopnih medijih
- objava zbornikov, monografij v elektronski obliki in posledično njihova objava na spletni strani društva
- imenovanje skupine prostovoljcev, ki bi se ukvarjali s terminologijo OR/informatika; osnova bi lahko bila publikacija *Terminološki rečnik iz operacionih istraživanja, 1983* in številni tuji terminološki slovarji; seveda tudi že obstoječi [Islovar](#) na področju informatike
- vključevanje področja v pedagoški proces na vseh stopnjah študija
- seznanjanje gospodarskih subjektov in javnosti z možnostjo uporabe dosežkov področja
- povečanje števila članstva tudi preko vključevanja kolegov v skupne projekte in študentov preko diplomskih nalog, študentskih projektov in njihovega sodelovanja na srečanjih domačih in mednarodnih akterjev v okviru konferenc in drugih oblik
- tesnejše povezovanje znotraj SDI na različnih področjih: pri organizaciji, vodenju sekcij, predstavitvah prispevkov, okroglih miz, delavnic na konferenci *Dnevi slovenske informatike (DSI)*, pri delu na terminoloških slovarjih, skupnih znanstvenih projektih in promociji v javnosti
- aktivno delovanje na področju publicistike, predvsem znanstvene preko domačih in tujih znanstvenih revij (nadaljevati s posebnimi številkami revij).
- Revija [Uporabna informatika](#) je odlična, v zadnjih letih je njena kvaliteta močno zrasla. Hvala kolegom iz SDI! **Možno pa se je vzpeti še više, za začetek mogoče povečati mednarodno vidnost.**

SDI Garden Gala, 2026: proslava 50 let delovanja SDI

Kakšen nasvet bi dali sedanjim in bodočim članom in izvršnega odbora SDI?

Sedanji člani IO SDI delajo odlično, v SDI os vnesli so mnogo novitet, tako da mislim, da ne potrebujejo nasvetov. Seveda pa sem jim vedno, po svojim močeh, z veseljem na voljo za pomoč, če bi jo potrebovali.

Mogoče samo misel, da so mednarodni simpoziji SOR (sedaj pripravljamo že 19.) za naše delo v SDI, za vidnost SDI doma in svetu, s poudarkom na sosednjih državah in EU, izredno pomembni. Vedno se sprašujemo za dodano vrednost svojega dela. Menim, da SOR imajo svojo dodano vrednost, saj so SDI postavili, ne glede na to, kako veliki smo kot država ali društvo na vidno mestu zemljevida sveta tako glede strokovnosti, dosežkov, sodelovanja, kar se kaže v publikacijah, vplivu pri odločanju na raznih nivojih, sodelovanju v mednarodnih raziskavah in drugem.

Seveda so predvsem za nacionalni nivo izredno pomembni in vedno odlično organizirani *Dnevi slovenske informatike (DSI)*. Tudi ti imajo svojo veliko dodano vrednost in z njimi je potrebno nadaljevati. Nova ekipa IO SDI je z novimi pristopi k organizaciji DSI prikazala DSI kot še pomembnejše in to upam, da se bo nadaljevalo.

Dnevi slovenske informatike 2026

Kateri je vaš najljubši spomin z dogodkov SDI ali na splošno iz delovanja v društvu?

Popravek statuta, kjer se je vnesla sekcija, ki mnogo let ni bila omenjena in kar je tudi onemogočalo naše članstvo v IFOR in EURO

Posledično naša včlanitev v IFORS/EURO leta 2008 v J. Afriki, kjer sem v imenu SDI ob 50-letnici sprejela priznanje za mednarodno delo na področju informatike/OR.

*Predstavniki držav IFORS, ki so prejele certifikat IFORS
(julij 2008, konferenca IFORS v Sandtonu, Južna Afrika; vir: IFORS News, 2008, str. 1)*

Konferenca SOR 1997, predvsem obkonferenčni dogodki. Konferenca je bila organizirana v Preddvoru. Na njej se je zbralo lepo število domačih in predvsem mednarodnih strokovnjakov z raznih področij, ekonomije, tehnike, družboslovja, naravoslovja. Tako to konferenco, kot seveda tudi ostale, označimo ne le kot mednarodno, ampak predvsem interdisciplinarno tako s teoretskega kot praktičnega vidika. Vendar ta konferenca (kot primer) udeležencem ni ostala v spominu kot le strokovna, ampak tudi kot druženje. Za udeležence je bil nepozaben obisk Bleda, otoka in večerja v Radovljici, organizirana v res originalnem vzdušju (sprejem z narodnimi nošami, soljo, kruhom, glasba z orglicami, odpiranje šampanjca s sabljo,...). Tega dogodka se spominjajo kolegi še danes, je pa okrepil znanstveno/strokovno sodelovanje s številnimi institucijami v Avstriji (Boku in ekon. fakulteto na Dunaju in v Gradcu, Švedsko akademijo znanosti, EF v Zagrebu, Splitu, Osijeku, Varaždinu, v Pragi, Budimpešti, Bukarešti, Trstu,...).

Glede na ta družabni spomin dela v okviru SDI, smo 30 letnico SDI-SOR praznovali prav tam. Tudi ta dogodek je ostal v spominu preko 200 udeležencem, ki so za zbornik, ki obsega preko 450 strani (+dodatki), prispevali preko 100 recenziranih znanstvenih prispevkov. Zasluga za uspešno izveden SOR2023 gre IO SDI, predvsem takratnemu predsedniku **Niku Schlambergerju**.

SOR'23: 30 let delovanja SDI-SOR

V posebnem spominu je tudi SOR v času korone, ko je preko 250 udeležencev prispevalo preko 120 člankov (referatov) in ko je bila konferenca izvedena online, a udeleženci so prišli v Slovenijo in sodelovali na konferenci iz hotelskih sob, kar pove tudi kaj o tovrstnih konferencah in Sloveniji in nenazadnje SDI.